

Posudek na bakalářskou práci kolegy Kryštofa Krejči „Problém rozumění ve filosofii a v umění“

Jedná se o práci, v níž je smysl a význam jejího názvu inherentní nejen obsahu, ale i formě předvedené magisterské práce. Takových prací je velmi málo. Kolega Kryštof Krejča před čtenáře postavil fenomenologické pozadí, z něhož se ukazují důležité fenomény naší každodennosti, nezbytné pro porozumění sobě samému. Jedná se tedy o text, který je založen ontologicky, gnozeologicky i eticky. Tento rozvrh je doplněn estetickými reflexemi, koincidujícími s ohledy výše vyjmenovanými. Je třeba rozhodně říci: jedná se o práci, která by mohla být publikována. První kapitola se soustřeďuje ve všech svých oddílech na myšlenkový habitus – celek, v němž prožíváme současnost. Druhá kapitola se snaží toto „dispositio“ (celkové současné naladění) pochopit z dějin evropského myšlení, především na podkladu Nietzscheovy filosofie, jež je autorem velmi dobře analyzována a současně zvýrazněna na pozadí Heideggerových velmi hlubokých a obtížných úvah. Právě tento pasus je důležitým klíčem k celému problému: k souvislosti mezi opravdovým uměním a filosofií. Kolega Kryštof Krejča pochopil naprosto přesně, že není jiné cesty, než této.

V době postmoderních performancí je tento duchovní postoj neuvěřitelně zralý, poctivý, věrný. Kapitola třetí nás uvádí do doby planetární, do totální mobilizace všech lidských sil směrem k práci. Jedná se o heideggerovský, gestellovský koncept aristotelského pojetí času, ve kterém je čas číslem pohybu a přirozeně vede k životu, v němž je vše předem vypočítáno, naplánováno, zařízeno a současně zkontrolováno prostřednictvím objektivních systémů a struktur.

Autor této zcela výjimečné bakalářské práce promyslel a procítil změnu, o níž píše ve čtvrté kapitole. V jeho úvahách na pozadí rezonuje Munchův „Výkřik“ jako nevyslovený pramen všech stínů, které tvoří naši skutečnost. Skutečnost se prolíná se zdáním, vynořuje se jen to, co je předem vypočítáno a zařízeno. „Der ewige Wiederkunft des Gleichen“, jakožto spojení bytí a stávání se, je v základu konfuse skutečnosti, kterou prožíváme. Není možné se zde vyznat „clare et distincte“, je nám zapotřebí neustále se naladovat na změny, které prožíváme, a to umí jen umění. „Umění nechá pravdu vznikat!“ je myšlenka, která touto prací prostupuje a stává se jejím základem. Autor cituje v původních jazycích: v němčině, angličtině, řečtině. Drobné nedostatky (podstatná jména v němčině se píše s velkým začátečním písmenem) vůbec nebrání hodnotit tuto práci známkou: v ý b o r n ě. **V podstatě se jedná o nejlepší práci, která se mi dostala do rukou.**

Otázka do rozpravy: Jak se liší „stejně“ a „totéž“ v Heideggerově myšlení, co je myšleno v Nietzscheově výroku „der ewige Wiederkunft des Gleichen“ – „Stejně“ či „totéž“?